

Sygn. akt **IC 300/20**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2022 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie: Przewodniczący: Sędzia Sławomir Splitt

Protokolant: Jolanta Migot

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2022 r. w Gdyni na rozprawie

sprawy z powództwa **S. O.**

przeciwko **T. J. i D. J.**

o zapłatę

I. zasądza solidarnie od pozwanych **T. J. i D. J.** na rzecz powoda **S. O.** kwotę **21.000,00 złotych** (dwadzieścia jeden tysięcy złotych), wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 20.000,00 złotych (dwadzieścia tysięcy złotych) od dnia 18 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza solidarnie od pozwanych **T. J. i D. J.** na rzecz powoda **S. O.** kwotę **1.006,20 złotych** (jeden tysiąc sześć złotych dwadzieścia groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;

IV. nakazuje ściągnąć od powoda **S. O.** na rzecz **Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni** kwotę **97,00 złotych** (dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu wydatków wyłożonych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa;

V. nakazuje ściągnąć solidarnie od pozwanych **T. J. i D. J.** na rzecz **Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni** kwotę **103,00 złote** (sto trzy złote) tytułem zwrotu wydatków wyłożonych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa.

Sygn. akt **IC 300/20**

UZASADNIENIE

(całości wyroku z dnia 28 stycznia 2022 roku)

Powód S. O. domagał się od pozwanych T. J. oraz D. J. solidarnej zapłaty kwoty 40.700,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot: 19.700,00 zł od dnia 15 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty, 20.000,00 zł od dnia 18 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty, a także zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż W. W. (1) i T. W. jako pożyczkodawcy zawarli dnia 23 września 2011 roku umowę pożyczki z pozwanymi, na podstawie której udzielono im pożyczki w kwocie 21.000,00 zł.

Pozwani zobowiązali się do zwrotu pożyczki w terminie 30 dni od dnia sprzedaży połowy kamienicy przy ulicy (...) w G.. Termin ten nastąpił w dniu 17 grudnia 2018 roku – co wynika z treści księgi wieczystej nieruchomości.

Pozwani nie zwrócili w terminie pożyczki.

Z kolei dnia 14 lipca 2014 roku pozwani podpisali oświadczenie, na podstawie którego zobowiązali się do zapłaty na rzecz W. W. (1) i T. W. kwoty 20.000,00 zł z tytułu sprzedaży im pojazdu marki S. (...).

Cena miała być spłacana w miesięcznych ratach po 300,00 zł począwszy od dnia 14 lipca 2014 roku. Pozwani zapłacili jedynie pierwszą ratę.

Dnia 5 września 2017 roku W. W. (1) i T. W. przelali na rzecz powoda wierzytelność przysługującą im wobec pozwanych, a wynikającą ze wskazanych powyżej: umowy pożyczki oraz umowy sprzedaży. W dniu 7 września 2017 roku poinformowali oni pozwanych o dokonany przelew.

Powód wezwał pozwanych do spełnienia świadczenia pismami z dnia 25 lutego 2020 roku.

(pozew – k. 3-7)

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwani potwierdzili, iż zawierali umowy pożyczki z W. W. (1) oraz T. W., zaprzeczyli jednak temu, aby istniały wynikające z nich wierzytelności w chwili dokonania przelewu.

Zawarta umowa pożyczki miała charakter typowej pomocy finansowej świadczonej przez dziadków na rzecz wnuczki – D. J., która miał być spłacona jedynie w sytuacji, gdy pozwoli na to kondycja finansowa pozwanych.

Świadczą o powyższym – brak zobowiązania do zapłaty odsetek, odległy termin spłaty, nie podejmowanie przez pożyczkobiorców żadnych czynności zmierzających do wyegzekwowania wierzytelności.

Ostatecznie z uwagi na trudną sytuację pozwanych W. i T. W. zwolnili ich z zaciągniętego długu, co miało miejsce w grudniu 2014 roku w miejscu zamieszkania pozwanych w obecności świadków – H. O., M. J. i J. J..

Powyższemu towarzyszyło przekazanie wszystkich dokumentów i zapasowych kluczyków do samochodu S. (...).

Fakt zwolnienia z długu był wielokrotnie potwierdzany przez W. i T. W. w trakcie uroczystości rodzinnych – m.in. uroczystości chrztu córki pozwanej P. J. w lutym 2015 roku, w obecności tych samych świadków.

Ponadto wierzytelności nie są wymagalne.

Pozwana nie sprzedała udziału w nieruchomości, ale dokonała jego darowizny. Nie otrzymała zatem żadnego przysporzenia z tego tytułu, a to było warunkiem do spłaty wierzytelności.

W przypadku zaś spłaty pojazdu S. to raty miały być spłacane przez okres 66 miesięcy, a zatem do końca 2020 roku.

Ponadto pozwani zakwestionowali roszczenie o odsetki, albowiem takie nie wynikało z treści umowy pożyczki.

(odpowiedzi na pozew – k. 71-77, k. 82-89)

W odpowiedzi na powyższe powód w piśmie procesowym z dnia 12 sierpnia 2020 roku wskazał, iż kwestionuje to, aby doszło do zwolnienia pozwanych z długu.

Z oświadczenia woli cedentów wynika bowiem, iż traktowali pozwanych jako dłużników.

Niezrozumiałym było również zwolnienie z długu pozwanych w formie ustnej przy zachowaniu formy pisemnej dla udokumentowania powstania obu wierzytelności.

Powód zakwestionował również twierdzenie pozwanych o braku wymagalności obu wierzytelności, wskazując, iż termin wymagalności pożyczki należy wiązać ze zbyciem udziału w nieruchomości, zaś spłata rat pożyczki to okres 5,5 roku, który upłynął z końcem 2019 roku.

(pismo procesowe powoda – k. 100-102)

Stan faktyczny:

Dnia 23 września 2011 roku W. W. (1) i T. W. zawarli z pozwanymi D. J. i T. J. umowę pożyczki, na mocy której udzielili pozwany pożyczki w kwocie 21.000,00 zł. Pozwani zobowiązali się do jej zwrotu w ciągu 30 dni od daty sprzedaży połowy kamienicy przy ulicy (...) w G., której D. J. była spadkobiercą w części przypadającej jej w spadku po zmarłej matce J. O..

Pieniądze z udzielonej pożyczki zostały przeznaczone przez pozwanych na zakup samochodu.

Pozwani nie zwrócili pożyczki we wskazanym terminie.

(dowód: umowa pożyczki z dnia 23.09.2013r. – k. 11, zeznania pozwanego T. J. – k. 181-182v., płyta – k. 186)

W okresie poprzedzającym zawarcie drugiej umowy pożyczki, to jest w dniu 2 sierpnia 2012 roku T. J. za środki pieniężne małżeństwa W. w kwocie 65.200,00 zł nabył pojazd marki S. (...). Był to pojazd nabyty przez T. J., ale za pieniądze małżeństwa W. i na ich potrzeby, albowiem T. J. był w tym czasie zatrudniony w salonie (...) i mógł nabyć pojazd z uwzględnieniem zniżek pracowniczych w łącznej kwocie 23.000,00 złotych. Warunkiem przyznania zniżki było zarejestrowanie auta na T. J. na okres co najmniej 5 lat.

Dnia 14 lipca 2014 roku pozwani podpisali oświadczenie, na mocy którego zobowiązali się do zapłaty na rzecz W. W. (1) i T. W. kwoty 20.000,00 zł ratalnie, po 300 złotych miesięcznie, począwszy od dnia 14 lipca 2014 roku z tytułu spłaty pojazdu S. (...) stanowiącego własność powodów. Jednocześnie część środków z tytułu spłaty pojazdu – w kwocie 20.000,00 zł – uzyskana ze sprzedaży samochodu pozwanych została przelana na rzecz małżeństwa W..

Zapłacono jedną ratę w dniu 14 lipca 2014 roku.

(dowód: oświadczenie z dnia 14.07.2014r. – k. 12-13, zeznania pozwanego T. J. – k. 181-182v., płyta – k. 186, zeznania pozwanej D. J. – k. 276-278, płyta – k. 280)

W grudniu 2014 roku na spotkaniu rodzinnym w domu pozwanych W. W. (1) i T. W. złożyli pozwany oświadczenie o zwolnieniu ich z obowiązku dokonania płatności z tytułu przekazania im pojazdu S. (...). Oświadczeniu temu towarzyszyło przekazanie posiadanych przez małżeństwo W. dokumentów pojazdu i zapasowych kluczyków.

(dowód: zeznania świadków H. O. – k. 122-123v., płyta – k. 126, M. J. – k. 123v.-124v., płyta – k. 126, J. J. – k. 124v.-125, płyta – k. 126, zeznania pozwanego T. J. – k. 181-182v., płyta – k. 186, zeznania pozwanej D. J. – k. 276-278, płyta – k. 280)

W. W. (1) i T. W. dnia 5 września 2017 roku przelali na rzecz powoda swoją wierzytelność wobec pozwanych w celu wynagrodzenia mu jego pracy i zaangażowania jakie im okazuje w udzielaniu im swojej pomocy i opieki. Umowa cesji została sporządzona przez powoda.

(dowód: umowa cesji z dnia 05.09.2017r. – k. 14-16, zeznania powoda S. O. – k. 179-181, płyta – k. 186)

Pismami z dnia 7 września 2017 roku cedenci powiadomili pozwanych o przelewie wierzytelności wynikających z umowy pożyczki oraz umowy sprzedaży pojazdu S.. Oświadczenia zostały nadane na adresy pozwanych dnia 13 września 2017 roku.

(dowód: oświadczenia o przelewie wierzytelności – k. 17, 19, wraz z potwierdzeniami nadania – k. 18, 20)

Dnia 16 listopada 2018 roku pozwana D. J. darowała udział wynoszący 1/18 w nieruchomości położonej przy ul. (...) swojemu ojcu H. O.. Wartość przedmiotu darowizny została określona na kwotę 100.000,00 zł.

(dowód: umowa darowizny – k. 79-81)

Pismami z dnia 25 lutego 2020 roku pozwani zostali wezwani do spłaty wierzytelności z tytułu umów w kwocie 40.700,00 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. Wezwanie zostało nadane w dniu 27 lutego 2020 roku.

(dowód: wezwania do zapłaty – k. 21-22 wraz z potwierdzeniem nadania – k. 23)

Dnia 10 maja 2018 roku T. W. (zmarły w 2019 roku) miał sporządzić testament holograficzny, w którym powołał on do spadku w całości W. W. (1). W treści pozwu zostało zawarte oświadczenie o wydziedziczeniu D. J. z uwagi na to, iż nie spłacała rat ustalonych umową za przekazany samochód marki S..

(dowód: testament – k. 283)

Sąd zważył, co następuje:

Oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał, iż dowody z dokumentów są wiarygodne, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności tych dokumentów, prawdziwości twierdzeń w nich zawartych, ani też nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod tymi pismami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych.

Oceniając zeznania świadków Sąd miał na uwadze, że złożone zostały przez członków rodziny stron, pozostających w różnych stosunkach ze stronami postępowania. Nie powodowało to automatycznego obniżenia ich wiarygodności, ale skutkowało jedynie koniecznością podejścia do nich z dużą ostrożnością. Ustalenia dotyczące faktów związanych z zawarciem przedmiotowych umów pożyczek, jak również ewentualnego oświadczenia o zwolnieniu z długu należało oprzeć o zeznania osób będących bezpośrednimi świadkami tych czynności.

Sąd uznał, że zeznania składającej oświadczenie podczas spotkania rodzinnego w grudniu 2014 roku W. W. (1) nie miały wartości dowodowej. Biegła psychiatra I. Ś., której wniosków żadna ze stron nie kwestionowała, stwierdziła, że zeznania tego świadka nie są ani miarodajne ani wiarygodne. Świadek W. W. (1) nie orientuje się w czasie, nie radzi sobie z czynnościami dnia codziennego, nie czyta ze zrozumieniem, nie potrafi wytłumaczyć nieskomplikowanych pojęć jak np. pożyczka. Jest podatna na sugestie. Zniekształceniu ulega jej postrzeganie zdarzeń z przeszłości, gdyż to, co jest objęte niepamięcią może być uzupełniane konfabulacjami lub treściami sugerowanymi. Świadek zeznawała ogólnikowo i nie podawała konkretów.

Zeznania świadka J. H. nie przyczyniły się do wyjaśnienia istotnych dla rozstrzygnięcia faktów, skoro nie była uczestnikiem spotkania, na którym miało dojść do zwolnienia pozwanych z długu. Podobnie powód S. O. nie brał w nim udziału, a jego relacje w tym zakresie mogły być jedynie zasłyszane.

Zeznania pozostałych świadków zasadniczo są spójne, co do spotkania rodzinnego w grudniu 2014 roku, podczas którego obecni byli: małżeństwo W., J. J., M. J. oraz H. O..

Oceniając zakres złożonego oświadczenia o zwolnieniu z długu Sąd oparł się o zeznania bezpośrednio zainteresowanej pozwanej D. J., która relacjonując oświadczenie W. W. (1) wskazała wprost, że dotyczyło ono wyłącznie odstąpienia od żądania spłaty pozostałej kwoty za S. (...). Wątpliwości budziły zeznania pozwanych, albowiem w zasadniczych kwestiach były sporne nie tylko między sobą, ale także były sprzeczne z twierdzeniami zawartymi w odpowiedzi na pozew. Pozwany podał, że tytułem spłaty S. zapłacono jedynie 300,00 zł, natomiast pozwana podała, że płaciła co miesiąc bliżej nieokreśloną kwotą, na co nie ma żadnych dokumentów ani świadków.

Pozwani przed przesłuchaniem potwierdzili fakt zawarcia obu umów pożyczek, po czym starali się przekonać o odmiennym niż wynikającym z treści umów celu złożonych przez nich oświadczeń. Rzekomo pierwsza umowa pożyczki była pozorna – w istocie miała to być darowizna. Rodzaj zawartej umowy pod kątem obowiązków względem właściwego urzędu skarbowego rodzaj nie miał większego znaczenia.

Pierwsza umowa pożyczki miała być przygotowana przez pozwanego. Tłumaczył, że użyto wzoru umowy pożyczki, ponieważ taki wzór pojawił się jako pierwszy w wyszukiwaniu przeglądarki internetowej. Z racji doświadczenia życiowego mało prawdopodobne, aby wyszukując wzoru umowy darowizny wyszukać wzór umowy pożyczki.

Poza tym pozwany pracował jako pracownik salonu sprzedaży pojazdów. Niewątpliwie nie miał więc problemu z obsługą komputera, aby odnaleźć właściwy wzór umowy. Z zeznań przesłuchiowanych wyłaniał się obraz takich relacji rodzinnych, w których państwo W. przekazywali innym członkom rodziny środki pieniężne nie licząc się z obowiązkiem ich zwrotu, natomiast kiedy zamierzali zawrzeć umowę pożyczki, to taka była zawierana.

Z tego powodu zeznania pozwanych nie mogły wpłynąć na inną wykładnię celu umowy pożyczki niż to wynikało z ich literalnej treści, tym bardziej, że gdyby przedmiotowe umowy były darowiznami, to państwo W. nie mogliby złożyć oświadczenia o zwolnieniu z długu, co było ostatecznie główną osią sporu. Dlatego zeznania świadków – poza W. W. (1) – zasadniczo nie budziły wątpliwości co do ich zgodności z prawdą, a także w kontekście zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania. Natomiast zeznania stron stanowiły podstawę ustaleń jedynie co do faktów, których osoby te były bezpośrednimi uczestnikami w zakresie niekolidującym z zeznaniami pozostałych świadków, o czym mowa była powyżej.

Podstawę prawną roszczenia stanowił z art. 720 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę pożyczki pieniężnej dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący pożyczkę zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy.

Świadczenie dającego pożyczkę polega na przeniesieniu na biorącego pożyczkę własności określonej ilości pieniędzy i wykonanie tego świadczenia pożyczkodawca powinien udowodnić. Natomiast biorący pożyczkę powinien wykazać wykonanie swojego świadczenia w postaci zwrotu tej samej ilości pieniędzy.

Natomiast stosownie do treści art. 508 k.c. zobowiązanie wygasa, gdy wierzyciel zwalnia dłużnika z długu, a dłużnik zwolnienie przyjmuje.

Umowa o zwolnienie z długu nie wymaga, co do zasady formy szczególnej. Oświadczenia woli mogą zostać wyrażone przez czynności konkludentne, tj. w sposób dorozumiany (por. wyrok SN z 25.08.2004 r., IV CK 590/03, LEX nr 122834, wyrok SA w Katowicach z 29.12.2015 r., V ACa 189/15, LEX nr 1974115).

W wypadku zwolnienia z długu następującego pod tytułem darmym do formy darowizny leżącej u jego podstaw znajduje zastosowanie art. 890 § 1 k.c., który stanowi, że oświadczenie darczyńcy powinno być złożone w formie aktu notarialnego. Jednakże umowa darowizny zawarta bez zachowania tej formy staje się ważna, jeżeli przyrzeczone świadczenie zostało spełnione. Wedle dominującego poglądu oświadczenie darczyńcy musi być złożone w formie aktu notarialnego o tyle tylko, o ile zwolnienie z długu ma nastąpić w przyszłości. Gdy natomiast zwolnienie z długu następuje jednocześnie z leżącą u jego podstaw darowizną, darowizna wyrwie skutek, stosownie do art. 890 § 1 zdanie 2, choćby oświadczenie darczyńcy nie zostało złożone w formie aktu notarialnego. Co więcej zwolnienie z długu przyszłego wymaga dostatecznego sprecyzowania przyszłego obowiązku świadczenia, od którego dłużnik ma zostać zwolniony. Wystarczające jest na ogół wskazanie osoby wierzyciela i dłużnika oraz treści (w szczególności rozmiaru) świadczenia.

Zgodnie z regułą wynikającą z art. 6 k.c. ciężar wykazania faktu zawarcia umowy pożyczki spoczywał na powodzie, natomiast ciężar wykazania faktu wygaśnięcia zobowiązania (czy to przez zaspokojenie, czy zwolnienia z długu), względnie także pozorności umowy pożyczki spoczywał na pozwanych.

Analizując stanowiska stron nie powinno budzić wątpliwości, że strony łączyły dwie opisane wyżej umowy pożyczki.

Pozwani – reprezentowani przez fachowego pełnomocnika – w sposób wyraźny potwierdzili fakt zawarcia tych umów. Przede wszystkim strona pozwana nie wykazała, aby środki pieniężne pochodzące z umowy pożyczki z dnia 23 września 2011 roku faktycznie stanowiły darowiznę, a nie pożyczkę. Przeczy temu w szczególności przyjęta przez strony forma umowy. Należy wskazać, iż nie we wszystkich sytuacjach w relacjach między małżeństwem W. a pozwanymi były spisywane umowy pożyczki – na przykład przy przekazaniu środków pieniężnych na zakup schodów taka umowa zawarta nie została.

Co szczególnie istotne strona pozwana ewoluowała w swojej linii procesowej, albowiem na początkowym etapie procesu nie kwestionowała tego, aby do takiej umowy doszło. Pozwani, pomimo tożsamego stanowiska wyrażonego w odpowiedzi na pozew, nie byli spójni na dalszym etapie postępowania. Pozwana przyznała, że poczuwała się do spłaty państwa W., gdyby posiadała środki pieniężne. Natomiast pozwany – o czym już wspomniano – miał znaleźć wzór umowy pożyczki w Internecie podczas poszukiwania umowy darowizny, o czym była już mowa. Państwo W. wielokrotnie przekazywali rodzinie środki pieniężne tytułem darmym (w tym pozwanym), dlatego obawa kogokolwiek o ewentualną kontrolę skarbową w rzeczywistości nie miała miejsca. Poza tym oświadczenia państwa W. zawarte w umowie przelewu oraz w testamencie T. W. wskazują wprost na wolę odzyskania środków pieniężnych.

Dlatego Sąd nie widział podstaw do zakwalifikowania którejkolwiek z umów będących przedmiotem procesu jako pozorną w rozumieniu art. 83 k.c. W żadnym razie za umową pożyczki nie została ukryta nieodpłatna czynność prawna.

Przechodząc do oceny oświadczenia małżeństwa W. z grudnia 2014 roku Sąd miał na uwadze, że zgodnie z obowiązującym rozkładem ciężaru dowodu strona pozwana wykazała zwolnienie z długu jedynie co do umowy pożyczki z dnia 14 lipca 2014 roku.

Jak wskazano wyżej zwolnienie z długu przyszłego w okolicznościach niniejszej sprawy nie wymagało zawarcia umowy w formie aktu notarialnego, albowiem wywoływało natychmiastowy skutek w postaci umorzenia długu. Nie mniej owe oświadczenie winno jednoznacznie precyzować konkretny dług. W okolicznościach niniejszej sprawy dotyczyło ono jedynie umowy z dnia 14 lipca 2014 roku związanej ze spłatą kwoty za zakup pojazdu marki S. (...). Świadczą o tym nie tylko zeznania pozwanej, ale również świadków (li tylko zeznania pozwanej byłyby niewystarczające w okolicznościach niniejszej sprawy).

Zeznali oni, że podczas spotkania rodzinnego w grudniu 2014 roku T. W. przekazał pozwanym dokumentację związaną ze zbywanym pojazdem, a także zapasowe kluczyki do niego. Co więcej umowa zawarta została w lipcu 2014 roku, natomiast zwolnienie z długu miało nastąpić pod koniec tego roku. Powyższe pozwala przyjąć, że rozmowy podczas spotkania rodzinnego dotyczyły umowy pożyczki związanej ze spłatą zakupu pojazdu od małżeństwa W. i z tym związane było złożone oświadczenie o zwolnieniu z długu. Późniejsze relacje rodzinne – pogorszenie relacji pomiędzy pozwanymi a małżeństwem W. (w tym wynikające z umowy przelewu wierzytelności oraz testamentu) – nie zdezaktualizowały złożonego oświadczenia.

Po skutecznym złożeniu oświadczenia nie mogli ponownie domagać się zwrotu umorzonego długu. Składający oświadczenie nie uchylili się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli, dlatego w okolicznościach niniejszej sprawy, mając na uwadze twierdzenia stron, ocena motywów ich działania nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Natomiast ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynikało, aby złożone przez pożyczkodawców oświadczenie o zwolnieniu z długu dotyczyło także innych długów, w tym przyszłego i wynikającego z umowy pożyczki z dnia 23 września 2011 roku. Na dzień składania oświadczenia nie ziścił się wskazany w umowie termin spłaty wyznaczony jako upływ 30 dni od daty sprzedaży połowy kamienicy przy ul. (...) w G., której pozwana była spadkobiercą – w części przypadającej jej w spadku po zmarłej matce J. O.. Brak czynności zmierzających do egzekucji nie dziwi z uwagi na określony w umowie termin spłaty – odniesiony do rozporządzenia udziałem w nieruchomości.

Skutecznie złożone oświadczenie o zwolnieniu z długu wynikającego z umowy pożyczki z dnia 14 lipca 2014 roku spowodowało wygaśnięcie zobowiązania. W tej sytuacji umowa cesji wobec braku causy nie wywołała skutku rozporządzającego, o którym mowa w art. 510 § 1 k.c.

Z tego powodu na podstawie art. 508 § 1 k.c. w zw. z art. 510 § 1 k.c. a contrario w punkcie II. oddalono powództwo w pozostałym zakresie, tj. w zakresie roszczenia o zapłatę kwoty 19.700,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty.

Istniała natomiast causa umowy przelewu wierzytelności związanej z umową pożyczki z dnia 23 września 2011 roku – została zindywidualizowana w umowie przelewu wierzytelności z dnia 5 września 2017 roku (vide: k. 14-16) i wówczas istniała.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd w punkcie I. na podstawie art. 720 § 1 k.c. w zw. z art. 509 § 1 i 2 k.c. oraz art. 510 § 1 k.c. zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 21.000,00 zł.

Termin zwrotu pożyczki upływał po 30 dniach od daty sprzedaży połowy K. przy ul. (...) w G., której pozwana D. J. była spadkobierczynią po zmarłej matce J. O..

Zatem 30-dniowy termin należało liczyć od dnia 16 listopada 2018 roku, tj. od daty kiedy pozwana rozporządziła swoim udziałem w wyżej wymienionej nieruchomości darując go swojemu ojcu H. O.. Bez znaczenia dla tej oceny był fakt, że była to czynność nieodpłatna. W okolicznościach sprawy ściśle literalna wykładnia § 1 ust. 2 umowy jest nie do pogodzenia z właściwością stosunku prawnego oraz zasadami współżycia społecznego. Wolą stron niewątpliwie było, aby spłata pożyczki nastąpiła w sytuacji dysponowania przez stronę pozwaną dodatkowymi środkami pieniężnymi. Natomiast pozwana wyzbyła się majątku, z którego mogła spłacić dług. Uzupełniająco należy jedynie dodać, że umowa pożyczki została sporządzona przez pozwanego, starannie wyedytowana i wskazuje wprost na obowiązek jej zwrotu, co jest typowe dla umowy darowizny.

Dlatego na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. od zasądzonej kwoty należały się odsetki ustawowe za opóźnienie od 20.000,00 zł od dnia 18 listopada 2018 roku (zgodnie z żądaniem pozwu – art. 321 k.p.c.), tj. już po upływie 30 dni od rozporządzenia przez pozwaną swoim udziałem w nieruchomości uzyskanej w wyniku spadkobrania, z którego to majątku pozwani mieli spłacić pożyczkę.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie III. wyroku na podstawie art. 100 k.p.c., art. 105 § 2 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za radców prawnych/adwokackie (Dz.U.2015.1800 (...) ze zm.).

Powód wygrał proces w 51,6 %, pozwani – w 48,4 %.

Koszty poniesione przez powoda to opłata sądowa od pozwu (2.035,00 zł), opłata za czynności profesjonalnego pełnomocnika w stawce minimalnej (3.600,00 zł) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17,00 zł).

Iloczyn sumy tych kosztów (5.652,00 zł) do udziału, w jakim powód wygrał proces wyniósł 2.916,40 zł.

Natomiast koszty poniesione przez pozwanych to opłata za czynności profesjonalnego pełnomocnika w stawce minimalnej (3.600,00 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17,00 zł), wykorzystana zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego (129,75 zł), opłata od wniosków o uzasadnienie (200,00 zł – k. 60, k. 167).

Iloczyn sumy tych kosztów (3.946,75 zł) do udziału, w jakim pozwani wygrali proces wyniósł 1.910,20 zł.

Bezwzględna różnica wskazanych iloczynów w punkcie V. wyroku została zasądzona na korzyść powoda (1.006,20 zł).

Ponadto w punktach IV. i V.. wyroku na mocy art. 100 k.p.c., 105 § 2 k.p.c. w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 3, art. 8 ust. 1 i art. 83 i 113 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025 z późn. zm.) rozstrzygnięto o

nieopłaconych kosztach sądowych (zwrot kosztów dojazdu świadka – k. 295) – stosownie do udziału, w jakim strony przegrały proces.